

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дн Иванка Годорова Мавродиева-Георгиева
на дисертационния труд на Диана Валериева Върголова,
докторант на самостоятелна подготовка,
ФКНФ, СУ „Св. Климент Охридски”
по научната специалност „Италианска филология“
шифър: 2.1. Филология (Италианско езикознание).

на тема

„DIGITO ERGO SUM

(Лингвистичен и антропологичен поглед към езика на италиански емигрантски блогове и писането на блог като социална практика)“

Кратко представяне на докторанта

Диана Валериева Върголова е асистент в катедра „Романистика“ по италиански език, тя е докторант на самостоятелна подготовка. Диана Върголова е бакалавър по италианска филология и магистър по антропология и филология, завършила българо-италианската програма „Антропологически изследвания на Средиземноморието и Балканите: Италия-България. Съобщавам тези факти, за да направя основателния избор за подготовката на докторанта да разработи дисертацията.

Обща характеристика на представените материали

Дисертационният труд на докторанта Диана Валериева Върголова на тема „DIGITO ERGO SUM (Лингвистичен и антропологичен поглед към езика на италиански емигрантски блогове и писането на блог като социална практика)“ отговаря на жанровите изисквания и има качествата на научен труд „дисертация“.

Дисертационният труд е изготвен в структурно и техническо отношение много добре, текстът включва задължителните елементи: заглавна страница, съдържание, увод, изложение, заключение, библиография, изведени са приносни моменти. Дисертацията включва 232 страници заедно с въведението; основната част, заключението, библиографията и приложенията. Основната част е разделена на 4 глави: първа глава е посветена на изясняване на методологията на изследването, втора глава включва

извеждане на контекстуалната рамка, трета глава представя резултати от анализ на езика на блогове в културен ракурс, а четвърта глава се фокусира върху изясняване на спецификите на писането като социална практика. Структурата е логична, в текста на дисертацията се открояват ясно и детайлно отделните проблемни области, всяка глава е обособена тематично, като последните две глави са фокусирани върху двата конструкта, които са представени в заглавието, а именно езика на блоговете и блоговете като социалната практика.

Особености на дисертационния труд

В дисертацията е направено изследване на тематика, която се отличава с актуалност, обект на проучване са блогове, в които публикуват италиански емигранти в САЩ; изследването предполага проучване на два конструкта, а именно, писането в блогове или по-точно уебписането, от една страна; а от друга страна, писането в блог е изучавано като социална практика в онлайн среда. Диана Валериева Върголова представя текст, който показва успешно прилагане на изследователски методи и проучването е направено от ракурс, който е насочен към обхватно, задълбочено и критично представяне на уебписането и блогинга в специфична среда. В корпуса са селектирани текстове от 12 блога (10 от блогърите са жени, а 2 – мъже), ясно е обособен периодът – октомври 2011 – октомври 2014 г., това е база за постигане на надеждни резултати при осъществяване на изследване върху достатъчен емпиричен материал и обособен времеви отрязък от 3 години. Налице са достатъчно основания, за да направя извода за успешно реализирано проучване, което е в полето на интердисциплинарността. Интерес представлява предметът, а именно как се осъществява представянето на самия блогър и каква е динамиката на идентичността на емигрантите от италиански произход в САЩ, които се изявяват като блогъри. Другата новост при анализа е проучването на мултимодалността на публикациите в емигрантските блогове, налице е по-цялостно обхващане на езиковите явления на равнище регистър, лингвистични категории, интерференция, комуникативен акт и други. Трите хипотези са формулирани ясно от докторанта (с. 7-8). Откроявам втората, свързана с мултимодалния текст на блоговете, който според докторанта е „... комплексен комуникативен акт с корени в други дигитални жанрове“ (с. 8). Третата хипотеза е съотнесена към методиката на изследването, в нея се визира комбинирането на

езиковедски и антропологически поглед и се прави предположението, че по този начин се „дава по-плътено разбиране на явлението „писане за блог“ (с. 8). Още в началото формулирам категорично оценката, че втората и третата хипотеза са доказани в много голяма степен; интердисциплинарният подход е уместен и ефективен, тъй като утвърдените и познати езиковедски подходи се съчетават с мултимодален анализ на дискурса и с антропологически анализ.

Уменията на Диана Валериева Върголова за критичен прочит проличават в първа глава (10-35 страници) при представяне позициите на учените, като акцентът е върху това как те дефинират понятията „дискус“, „мултимодален анализ на дискурса“, „антропология на езика и писането“, „егодокументи“, „интернет“, „лингвистично и антропологическо изследване в интернет“. Тоест има логична последователност от общото към частност и от теорията към методите на изследване, като по точи начин се покрива заявеното в заглавието „Научни парадигми и методологическа рамка“.

Във втора глава (36-61 страници) фокусът е върху изясняване в хронологичен и теоретичен план какво е интернет, какво представляват блогите и в частност италианските блогове и отново е приложен подходът от общото към частното, демонстрирани са умения за систематизация и са изведени класификации на блогите; освен това е направен успешен опит да се изведат фактори и да се установят социо-културни перспективи (50-61 страници). Тази глава има обзорно-теоретичен характер, в нея има елементи на анализ и систематизация.

Трета глава (63-156 страници) е отделно обособена на тематично и научно-проблемно равнище, тя е по-голяма като обем в сравнение с предходните и в нея се представят резултати от анализ на езика в блогите, жанровете, регистрите, англицизмите и се достига до мултимодалността и има илюстрации на страници 129, 132, 133, 134, 136, 138. Анализът в тази глава е направен поетапно за всеки един от блогите при изведени критерии и е налице последователност. Тук е отделено място на преглед на анализи на езика на италианската емиграция, проучена е епистоларността и това е с оглед очертаване на социо-културния контекст, предхождащ писането в блогите. Накрая са изведени обобщения и специфики, като оценявам като уместни тези, свързани с „...активни културни, социални и личностни динамики, свързани с дискурсивни практики“ и с

мястото на емигрантските блогове в личното писане (егодокументи) и в лингвистичните и в антропологическите кръгове, които да комбинират езиковедския и антропологическия поглед, с цел да разширят разбирането на смисъла на една социо-културна, но и лична практика, изключително характерна за модерния човек – конструирането на себе си.“ (с. 60-61). Тук са въведени термините „мултимодалност“, „технологична неопистоларност“, „италиански писан на компютър“ (с. 70). Приемам извода на докторанта, че „Пишещият се опитва да изгради образ за себе си чрез личен разказ, като този образ може да бъде предоговорен след всеки пост чрез коментарите, приеман или поставян под съмнение от хора от или извън общността. Този образ е динамичен и се променя. Освен това той е фрагментарен“ (с. 67). Дисертантът предпочита в тази глава да въвежда понятия с оглед постигане на прегледност и да прави анализ след това, откроява се проучването доколко в блоговете има спонтанност или планираност (с. 76-78). Анализирани са специфични лексикални особености, езикови особености и конструкции на писането на италиански (с. 79-80). Докторантът говори за визуална комуникация и прави изводи относно езиковата и технологичната страна за писане в блог, за спецификите на канала или както докторантът казва медиумът. В тази глава има визуализация чрез представяне на извадки и отделни примери от постове и егодокументи в блоговете (с. 93-95), което е доказателство за прецизността в работата. Установени са особености на писането в блог на с. 97-99, например б за sei (си) и х з per (за) и са представени резултатите в таблица. Авторът на дисертацията анализира на езиково равнище постовете и прави изводи на база граматически категории. Докторантът достига до извода за смесване на кодове, за хибридни думи на с. 120. Откроявам анализа на заглавията в тази глава, както и обобщенията в таблица 3 (с. 150).

Четвърта глава (156-215 страници) е посветена на изследване на блоговете като социална практика и на проблемите, съотнесени към идентичността; блогът е видян като дневник, но при изясняване на това дали той е лично или публично пространство в онлайн среда. В последната глава е проучен блогът и като функция на представяне на блогъра имигрант в нова среда, анализът е насочен към установяване на динамиките в идентичността и писането. Обосновани са изводите на докторанта, свързани с това, че комуникацията в блоговете е насочена към виртуални общности и дори към метафоричното представяне – към виртуално семейство. Оценявам като релевантни

изводите, съотнесени към използването на псевдоними от блогърите италиански емигранти в контекста на репрезентиране онлайн, динамики в идентичността и писането в блог. Обоснован е изводът на с. 177 за наративна идентичност. Следващите раздели включат резултати от антропологически анализ по отношение на „гласовете“ в блоговете, съхраняване на корените и същевременно вписване в новите общности на италианските емигранти в САЩ – с. 184-185. Докторантът доказва умения за синтез, например таблица 4 на с. 189, където представя обобщенията от анализа на блоговете по отношение на изразяване на позиции. Обоснован е изводът за мултиплицирания читател. В обобщение заявявам, в четвърта глава се представят особеностите на блога като писане – лично и публично, като така се достига до по-широк обхват и по-задълбочен на обекта на изследване.

Написаното до тук е доказателство за няколко умения на докторанта: първо, да се дефинират ясно и пълно обектът и предметът на изследването; второ да се създават по прецизен начин бази данни с публикации в блогове, посочвам уменията да се селектира корпус от т. нар. егодокументи, което умение е едно от основните за провеждане на проучване и анализ и трето, създаване на дизайн на научно изследвания при следване на отделни етапи, които включват анализ на блогове чрез традиционни за лингвистиката методи, както и такива, развити и адаптирани от други науки. Тук откроявам познаването и ефективното прилагане на теоретичната и методическата база на един относително нов клон, а именно антропологията на писането.

Приемам направените изводи от докторанта, свързани със следните области: че писането в блоговете е и лична, и публична практика; че блоговете на емигрантите изпълняват функции, свързани с удоволствието от писането и с удоволствието от напредъка в писането и в частност уебписането в блог и в онлайн среда; че „вписването“ в новата среда се реализира и онлайн чрез уебписане; че представянето на идентичността им става и в блоговете и чрез тяхната виртуална идентичност или чрез репрезентация онлайн; че има развитие на нови наративи в представянето на разкази и на собствен разказ; че се открива преосмисляне на границите на лично и публично; че е налице изграждане и развиване на чувство за принадлежност към общност, включително виртуална общност; че има основания да се говори за създаването и утвърждаването на дигитални жанрове.

Следвайки принципите на ясното обосноваване на тематични и научни проблемни

области, в последните две глави докторантът обособява отново няколко подтеми и изчерпателно ги изследва, като има баланс в съдържателно отношение.

След прегледа на съдържанието на главите, правя заключението, че има покритие между заглавията на отделните глави в дисертацията, както и между детайлно представените части в отделните глави – по 7-8 подраздела във всяка една глава. Текстът е написан при използване на ясна терминология, налице е коректно цитиране, има прецизно извеждане на термините „блог“, „егодокумент“, „мултимодалност“, „антропологичен анализ“). Според мен най-съществени са анализите на докторанта по отношение на блога на следните равнища: появата и утвърждаването на нови дигитални жанрове, специфичните особености като личен дневник, новите елементи на наратив в постовете и на лични емигрантски писма, мултимодалността, онлайн репрезентацията в блоговете на италианските имигранти в САЩ, проследяването на връзката италиански – английски език. Като изследовател оценявам особено високо уменията да обоснове ограниченията и да докаже валидността на изследването на явления в една нова сфера.

Диана Валериева Върголова стъпва на много добра теоретична база и след това представя традиционни и съвременни методи за изследване в едно поле, което предполага интердисциплинарност. Докторантът, от научна гледна точка, представя коректно изготвен дисертационен труд, тя достига до изводи, които са подкрепени от резултатите от много добре проведено изследване на блоговете на италиански имигранти. Тя работи със съвременни научни източници, библиографията е богата и актуална, включваща базови и съвременни публикации. Тук само ще маркирам една част от нея, свързана с мултимодалността, докторантът представя автори като Гюнтер Крес и Ван Люин Джий и Родни и други, като обхваща както първите публикации от края на 20. век – 1996 г., така и тези, публикувани през последните пет години – 2012-2016 г. Дисертацията е резултат на много добра теоретична подготовка и в текста проличава компетентността на докторанта, която умее да систематизира след критичен прочит както базови, така и актуални научни публикации, в които са представени нови полета на изследвания в областта на лингвистиката, антропологията, уеб писането, интернет и други. Авторът показва аналитични умения; а изводите, които прави, са обосновани. Докторантът демонстрира много добра езикова култура, текстът е четивен и същевременно информативен, налице е точно използване на термини от няколко научни области: лингвистика, антропология,

науки за медиите и в частност онлайн медиите и социалните мрежи. Оценявам високо и уменията на докторанта да достига след анализа до обобщения и синтез.

Диана Върголова има 4 публикации по темата на дисертацията в международни издания и те са от 2012 до 2015 г., което показва поетапно навлизане в тематиката и оповестяване на резултати от анализи. Статиите показват развитието на докторанта при изясняване особеностите на комуникацията, на термина „идентичност“, на езиковите особености на блогинга на италианските емигранти.

Положително оценявам автореферата с обем 30 страници, който представя много добре съдържанието на дисертационния труд.

Приноси на докторанта

Приносните моменти в дисертационния труд на Диана Валериева Върголова откривам в няколко посоки. Първият е свързан с резултатите от направените анализи в трета и четвърта глава, като са демонстрирани умения, от една страна, за избор на релевантни обекти – постове от блогъри и егодокументи, които са изготвени от италиански емигранти в САЩ; от друга страна, има широкообхватност и представителност на анализирания обект. От трета страна, ясно са очертани дизайнът или процедурите и етапите на изследването при изградена методика за цялостно изследване, при отчитане на целите и обектите, а именно 12 блога. Вторият принос е очертан при умения да се формулират ясно изследователски въпроси, свързани с изследването и точно извеждане в трета и четвърта глава, както и точното формиране на изследваните обекти – блоговете, които са в процес на динамично развитие и обективност. Третият принос се заключава в представянето на частично актуализиран категориален апарат, свързан с изучаване на блоговете.

Критични бележки, препоръки и съвети

Към Диана Валериева Върголова имам няколко препоръки. Първата е за осмисляне на възможности за бъдеща практическа и прагматична реализация на методиката, като ясно се изведат в методи, критерии и стъпки за анализи и по-обстойни изследвания. Втората препоръка е: Диана Валериева Върголова да подготви публикации, в които да представи резултатите от използваните методи или да публикува текста на дисертация,

тъй като методическите и практико-приложните моменти ще са полезни на учени и докторанти и на интересуващи се от блогове.

Заклучение

В края на рецензията правя заключението, че дисертационният труд на Диана Валериева Върголова покрива изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника към него, както и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Основанията ми са следните: дисертационният труд допринася за обогатяване на съществуващите знания в следните области: лингвистика, антропология, виртуална комуникация и виртуална реторика. Изследването представлява новост и същевременно е основа на бъдещи анализи, то има практическа приложимост. Докторантът Диана Валериева Върголова показва задълбочени теоретични познания, умения да синтезира и да формулира след анализите и критичния прочит обосновани изводи, като прилага утвърдени и съвременни изследователски методи спрямо обекта на изследване: блогове на италиански емигранти в САЩ.

В заключение давам положителна оценка на дисертационния труд на Диана Валериева Върголова на тема „DIGITO ERGO SUM (Лингвистичен и антропологичен поглед към езика на италиански емигрантски блогове и писането на блог като социална практика)“ и предлагам на уважаемите членове за научното жури да вземат решение за присъждане на ОНС „доктор“.

4 февруари 2017 г.

Подпис:
проф. дн Иванка Мавродиева